

जूनमासस्य प्रथमे एव दिने
(द्रवितपेट्रोलियमगैस)
अनिलकोशस्य मूल्ये अपकर्षः

हिमसंस्कृतवार्ता: 02 जून। जूनमासस्य प्रथमदिने एव जनाः महर्घतातः किञ्चित् सौख्यं प्राप्तवन्तः । तेलविपणनकम्पनयः जूनमासस्य प्रथमदिनाङ्के एलपीजीगैस इत्यस्य अनिलकोषे मूल्ये ७२ रुप्यकाणि न्यूनीकृतवन्तः। अद्यतः नूतनानि मूल्यानि प्रवर्तन्ते। परन्तु एतत् न्यूनीकरणं केवलं वाणिज्यिकगैससिलिण्डरस्य मूल्येषु एव अभवत्, यदा तु घरेलुगैससिलिण्डरस्य मूल्येषु परिवर्तनं न जातम् एतेन न्यूनीकरणेन देशस्य प्रमुखनगरेषु १९ किलोग्रामस्य वाणिज्यिकगैससिलिण्डरस्य मूल्यानि निम्नलिखितरूपेण सन्ति । सर्वप्रथमं यदि देशस्य राजधानी दिल्लीविषये वदामः तर्हि वाणिज्यिकगैससिलिण्डरस्य मूल्यं ६९.५० रुप्यकाणि न्यूनीकृतम् अस्ति। एतेन अपकर्षेण अत्र गैससिलिण्डरस्य मूल्यं अधुना १६७६ रुप्यकाणि जातम् । कोलकातायां वाणिज्यिकगैससिलिण्डरस्य मूल्यं ७२ रुप्यकाणां न्यूनतायाः सह १७८७ रुप्यकाणि, मुम्बईनगरे ६९.५० रुप्यकाणां न्यूनतायाः सह १६२९ रुप्यकाणि, चेन्नैनगरे वाणिज्यिकगैससिलिण्डरस्य मूल्यं ७०.५० रुप्यकाणां न्यूनतायाः सह १८४०.५० रुप्यकाणि च अस्ति

देशस्य सम्भावितपरिणामाः तृतीयवारं मोदिनः पक्षे कुर्वन्ति भविष्यवाणीम्

हिमसंस्कृतवार्ता: 02 जून। लोकसभानिर्वाचनपरिणामात् पूर्वं ये निर्गमनिर्वाचनाः अभवन्, तेषु देशे तृतीयवारं मोदीसर्वकारस्य भविष्यवाणी कृता अस्ति। अद्यावधि कृतेषु अष्टसु निर्गमनिर्वाचनेषु भाजपानेतृत्वेन एनडीए-पक्षस्य ३०० तः ३५० यावत् आसनानि प्राप्स्यति इति पुष्टिः कृता अस्ति। अनेकेषु सर्वेक्षणेषु एनडीए ४०० समीपं प्राप्स्यति इति अपि उक्तम् अस्ति। जनकीबातसर्वेक्षणे भाजपानेतृत्वेन एनडीए-पक्षस्य ३६२ तः ३९२ पर्यन्तम् आसनानि प्राप्तानि इति अनुमानितम् अस्ति। जनकीबातसर्वेक्षणानुसारं इण्डिया एलायन्स् इत्यस्य १४१ तः १६१ यावत् आसनानि प्राप्तुं शक्यन्ते। एबीपीन्यूज-सी

वोटर् इत्यस्य सर्वेक्षणानुसारं एनडीए ३५३ आसनानां मध्ये ३८३ आसनानि प्राप्तुं शक्नोति। यदा तु इण्डिया एलायन्स् १५२ तः १८२ यावत् आसनानि प्राप्तुं शक्नोति। यदि अस्य सर्वेक्षणस्य परिणामः भवति तर्हि पीएम नरेन्द्रमोदी इत्यस्य एनडीए ४०० तः परं प्राप्तुं स्वप्नः साकारः भवितुम् अर्हति। अधुना यदि

	NDA	INDIA	OTH
TV9 POLSTRAT	346	162	35
AXIS	381	148	14
CNX	386	124	33
CHANKYA	400	107	36
C VOTER	368	167	08
Poll Of Polls	376	141	26

रिपब्लिकभारत-मैट्रिक्स-संस्थायाः सर्वेक्षणमपि कृतम् अस्ति, यस्मिन् एनडीए-संस्थायाः ३६८ आसनानि, काङ्ग्रेस-नेतृत्वेन गठबन्धनेन केवलं १२५ आसनानि प्राप्स्यन्ति इति अनुमानितम् अस्ति देशे सर्वत्र अन्येषां खातायां कुलम् ५० आसनानि गमिष्यन्ति। इण्डिया न्यूज-डी डायनामिक्स इति अन्येन सर्वेक्षणेन भाजपा-नेतृत्वेन एनडीए-पक्षस्य निर्गमन-मतदानस्य ३७१ आसनानि दत्तानि सन्ति। इण्डिया एलायन्स् इत्यस्य १२५ आसनानि प्राप्नुयुः इति अपेक्षा अस्ति। एतत् विहाय अन्यपक्षेभ्यः कुलम् ४७ आसनानि प्राप्तुं शक्यन्ते। इदानीं सर्वाधिकं रोचकं सर्वेक्षणं राजनीतिविद्यालयस्य अस्ति, यस्यानुसारं एनडीए ४०० तः परं प्राप्तुं शक्नोति। अस्मिन् सर्वेक्षणे उक्तं यत् एनडीए ३६७ तः ४०३ पर्यन्तं आसनानि प्राप्तुं शक्नोति। भारतगठबन्धनस्य केवलं १२९ तः १६१ आसनानि एव सन्तुष्टं भवितुम् अर्हति।

सुभाषितम्

जाड्यं धियो हरति सिंचति वाचि सत्यं,
मानोन्नतिं दिशति पापमपाकरोति।
चेतः प्रसादयति दिक्षु तनोति कीर्तिं,
सत्संगतिः कथय किं न करोति पुंसाम्।।
भावार्थः- अच्छे मित्रों का साथ बुद्धि की जड़ता को हर लेता है, वाणी में सत्य का संचार करता है, मान और उन्नति को बढ़ाता है और पाप से मुक्त करता है। चित्त को प्रसन्न करता है और (हमारी) कीर्ति को सभी दिशाओं में फैलाता है। (आप ही) कहें कि सत्संगतिः मनुष्यों का कौन सा भला नहीं करती।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

राज्यस्य मतदानं (प्रतिशतरूपेण)

पश्चिमबङ्ग ६९.८९

उत्तरप्रदेशः

(13 आसनानि) 55.60 प्रतिशत

पञ्जाब (१३ आसनानि) ५५.८६ प्रतिशत

झारखण्डः (3 आसनानि) 69.59 प्रतिशत

चण्डीगढः (१ आसनानि) ६२.८० प्रतिशत

हिमाचल प्रदेशः

(४ आसनानि) ६७.६७ प्रतिशत

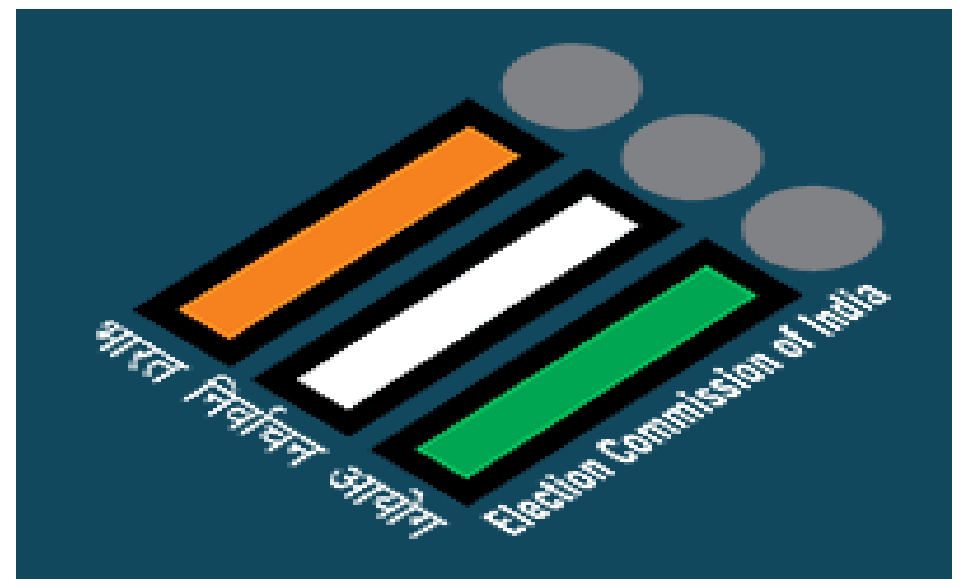
ओडिशा (६ आसनानि) ६३.५७ प्रतिशतम्

बिहारम् 50.79

सप्तमे चरणे ५७ आसनेषु आहत्य ५९.४५ प्रतिशतं मतदानम् पश्चिमबङ्गप्रदेशे सर्वाधिकं ६९.८९ प्रतिशतं मतदानं, बिहारे ५०.७९ प्रतिशतं न्यूनतमं च

हिमसंस्कृतवार्ता: 02 जून। लोकसभानिर्वाचनस्य सप्तमे अन्तिमचरणे च शनिवासरे अष्टराज्येषु केन्द्रशासितक्षेत्रेषु च ५७ आसनेषु मतदानं सम्पन्नम्। निर्वाचनायोगानुसारं सायम् अष्टवादनपर्यन्तं ५७ आसनेषु आहत्य ५९.४५ प्रतिशतं मतदानं जातम्। पश्चिमबङ्गप्रदेशे सर्वाधिकं ६९.८९ प्रतिशतं मतदानं, बिहारे ५०.७९ प्रतिशतं च न्यूनतमम्। सर्वेषां आसनानां मतदानं प्रातः सप्तवादने आरम्भम्, सायं षड्वादनपर्यन्तं च अभवत्। ओडिशा-विधानसभायां चतुर्थे अन्तिमे च चरणे सायं ५ वादनपर्यन्तं अवशिष्टेषु ४२ आसनेषु ६२.४६ प्रतिशतं मतदानं कृतम्। देशस्य विभिन्नेषु भागेषु तप्ततापस्य, उष्णतायाः च तरङ्गस्य अभावेऽपि अनेकेषु मतदानकेन्द्रेषु मतदातानां दीर्घपङ्क्तयः दृश्यन्ते स्म। पश्चिमबङ्ग-पञ्जाब-देशयोः केषुचित् स्थानेषु विभिन्नराजनैतिकदलानां समर्थकानां मध्ये विच्छिन्नघटनानां विहाय सर्वत्र मतदानं

शान्तिपूर्णम् आसीत्। केषुचित् स्थानेषु इलेक्ट्रॉनिकमतदानयन्त्रेषु विकारस्य कारणेन मतदातानां समस्याः अभवन्।

बलियानगरे मतदानार्थम् आगतः एकः वृद्धः मतदानकक्षे एव मृतः। वैद्याः वदन्ति यत् सः वृद्धः उष्णतायाः कारणेन मृतः। पश्चिमबङ्गस्य भङ्गरनगरे टीएमसीसमर्थकेषु बम्बप्रहारस्य आरोपः भाकपा-आइएसएफ-कर्मचारिभिः कृतः। राज्यस्य मुख्यनिर्वाचनकार्यालयेन द्विट् कृत्वा उक्तं यत् जयनगरस्य बेनिमाधवपुरविद्यालयस्य समीपे

प्रखण्डाधिकारिणः रिजर्व ईवीएम इति, प्रपत्राणि च जनसमूहेन लुण्ठितानि। अस्मिन् काले एकं सीयू, एकं बीयू, द्वौ वीवीपैट् यन्त्रौ जनसमूहेन तडागे क्षिप्तौ। पंजाबस्य जालन्धरस्य ग्रामस्य मंसूरपुरमण्डलस्य मतदानकक्षे रक्तरंजितसङ्घर्षे आपकार्यकर्तृभिः तीक्ष्णशस्त्रैः आक्रमणं कृत्वा मतदानएजेण्टः ताजिन्दरसिंहः घातितः। अस्याः घटनायाः सन्दर्भे १२ तः अधिकानां जनानां विरुद्धं पुलिसेन प्रकरणं रजिस्ट्रेशनं कृतम् अस्ति। जालन्धरस्य गोरयां ईवीएम-विकारस्य कारणेन ४५ मिनिट् यावत् मतदानं स्थगितम् आसीत्। अमादपुरे रक्तरंजितसङ्घर्षे मंसूरपुरबटालाग्रामे काङ्ग्रेसमतदानगृहस्य एजेण्टस्य निर्ममतापूर्वकं प्रहारः कृतः। एजेण्टं घायलस्थितौ आदमपुरचिकित्सालये स्वीकृतम् अस्ति। अमृतसरनगरस्य अजनालाविधानसभायाः १०० नम्बरस्य बूथे

मतदानयन्त्रं भग्नं जातम्। एतेन जनाः क्रुद्धाः अभवन्, ते च कोलाहलं जनयन्ति स्म। फरीदकोट्-नगरस्य मतदानकक्षे मतदानार्थं आगताः केचन जनाः एकया महिला-बीएलओ-इत्यनेन सह विवादं कृतवन्तः, तदनन्तरं सा महिला मूर्च्छिता भूत्वा पतिता, सा चिकित्सालयं नीता अधुना तस्य स्थितिः स्थिरः अस्ति। पूर्वं प्रातःकाले फरीदकोट्-नगरे प्रचण्ड-वायोः कारणेन मतदान-कक्षस्य शाला उड्डीयत, यस्मात् कारणात् तत्र कार्यरतानाम् कर्मचारिणां संकीर्णं पलायनं जातम्। लुधियाना, गुरदासपुर, बाङ्गालूरु च ईवीएम यन्त्राणां विकारस्य कारणेन मतदानं विलम्बितम्। वठिण्डानगरे ईवीएम-विकारस्य कारणेन आपस्य निर्वाचकः मन्त्री च गुरमीतसिंहखुडियनः मतदानार्थं प्रतीक्षां कर्तुं प्रवृत्तः आसीत्। तत्रैव हिमाचलप्रदेशस्य गगरेटविधानसभायां निर्वाचनकाले प्रमादकारणेन द्वौ अधिकारिणौ निलम्बितौ।

हिमाचले मुख्यमंत्री सुखविंदर सिंह सुक्खुना, जगतप्रकाशनडुवर्येण, केंद्रीयमंत्री अनुरागठाकुरेण, पूर्व मुख्यमंत्री जयरामठाकुरेण कंगनारनौतया च कृतं मतदानम्

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। लोकसभानिर्वाचनस्य अन्तिमचरणस्य शनिवासरे हिमाचलप्रदेशस्य चतुर्णां लोकसभासभानां षट्त्रिंशत्सभानां च उपनिर्वाचनानां कृते मतदानं अभवत्। अस्मिन् काले दिग्गजाः मतदानं कृतवन्तः। मुख्यमंत्री सुखविंदरसिंहसुक्खुः नादौन-विधानसभाक्षेत्रस्य भवडां राजकीय- प्राथमिक-विद्यालये स्वपरिवारेण सह मतदानं कृतवान्। भाजपादलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जगतप्रकाशनडु बिलासपुरजनपदस्य विजयपुरे स्वपरिवारेण सह मतदानम् अकरोत्। हमीरपुरलोकसभाक्षेत्रतः केंद्रीयमंत्री एवं भाजपाप्रत्याशी अनुरागठाकुरः मतदानं कृतवान्।

मण्डीलोकसभासनतः भाजपाप्रत्याशी कंगनारनौत अपि मतदानं कृतवती। उपमुख्यमंत्री मुकेशः अग्रिहोत्री स्वपुत्री आस्था अग्रिहोत्री इत्यनया सह मतदानं कृतवान्। काङ्ग्रेस प्रत्याशी विक्रमादित्यसिंहः अपि परिवारेण सहितं मंडीलोकसभाक्षेत्रतः मतदानम् अकरोत्। हिमाचलप्रदेशस्य पूर्व मुख्यमंत्री एवं नेताप्रतिपक्षः एवं जयरामठाकुरः सिराजस्य ओहणमतदानकेन्द्रे मतदानं कृतवान्। हिमाचलप्रदेशस्य विधानसभाध्यक्षः कुलदीपसिंहः पठानियया स्वकीय- स्थानीयग्रामपंचायतस्य छलाड़ायाः ९९ मतदानकेन्द्रे परिवारेण सह मतदानं कृतवान्। शिमलालोकसभासनतः भाजपा प्रत्याशी सुरेशकश्यपः गगलशिकोरे मतदानम् अकरोत्।

चिकित्सालये उपचाराधीना विमला प्राणवायो कोषेण सह मतदानकेन्द्रं प्राप्य मतदानं कृतवती

हिमसंस्कृतवार्ता- बिलासपुरम्। चिकित्सालये प्रवेशिता महिला प्राणवायोकोषं (आक्सीजन-सिलिण्डर) गृहीत्वा लोकतन्त्रस्य महाकुम्भे स्वस्य बलिदानं कर्तुम् आगता, यस्याः भावना सर्वैः प्रशंसिता। निर्वाचन-आयोगेन अपि तस्य साहसस्य प्रशंसा कृता। यदा एका रोगी महिला स्वमतदानार्थं प्राणवायोकोषेण सह लोकसभानिर्वाचनार्थं घुमारवीं विधानसभाक्षेत्रस्य चुवाडीमतदानकेन्द्रस्य ९९ क्रमाङ्कस्य मतदानकेन्द्रं प्राप्तवती इति दृष्ट्वा जनाः स्तब्धाः अभवन्। भारतस्य निर्वाचन-आयोगेन अपि

तस्याः महिलायाः चित्रं स्वस्य आधिकारिकपृष्ठे समाविश्य मतदानस्य भावनायाः प्रशंसा कृता। यत् आक्सीजनस्य अभावात् गतपञ्चदिनात् चिकित्सालये प्रवेशिता। तस्मै प्राणवायोकोषात् प्राणवायुः प्रदत्ता अस्ति। रोगी महिला स्वपुत्रैः राजीवशर्मा, संजीवशर्मा च इत्येताभ्यां सह मतदानस्य इच्छां प्रकटितवती। पुत्रैः बहुवारं व्याख्यानं कृत्वा अपि तस्याः अस्वस्थतायाः उल्लेखं कृत्वा अपि सा महिला मतदानस्य विषये अचला आसीत्। अन्ते पुत्रैः अपि मातुः आग्रहस्य पुरतः नमनं कर्तव्यम् आसीत्। शनिवासरे प्रातः ९:०० वादने पुत्रद्वयं स्वमातरं कारयाने नीत्वा आक्सीजन-सिलिण्डर-मास्क-सहितं मतदानकेन्द्रं प्राप्तवन्तौ। तस्मिन् समये प्राविधिकशिक्षामन्त्री राजेशधर्माणी अपि मतदानकक्षे स्वमतदानार्थं प्राप्तः आसीत्। वृद्धायाः साहसं दृष्ट्वा मन्त्री राजेशधर्माणी अपि तस्याः प्रशंसां विना जीवितुं न शक्तवान्। सः स्त्रियाः आत्मानं अभिवादितावान्। महिलायाः पुत्रः राजीवशर्मा अवदत् यत् आक्सीजनस्य अभावात् तस्य माता गतपञ्चदिनानि चिकित्सालये प्रवेशिता। स्थितिः एतावता दुर्गता यत् आक्सीजनमास्कं विना आक्सीजनस्य स्तरः ६० तः ६५ पर्यन्तं भवति। एतादृशे सति माता मतदानस्य आग्रहं कृतवती, अतीव कष्टेन वैद्यैः सह वार्तालापं कृत्वा मतदानकक्षं प्रति आनीता। सा स्वस्य मताधिकारस्य प्रयोगं कृतवती। मतदानं कृत्वा पुनः सा चिकित्सालयं नीता, तत्र तस्य स्थितिः स्थिरा एव अस्ति।

'द्वयोः विषययोः एकं निर्वाचनं स्पर्धयते' मतदानस्य मध्ये मुख्यमंत्रीः भाजपायाः उपरि लक्ष्यम्

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। जून प्रथमे (१ जून) दिनांके हिमाचलप्रदेशे सप्तमे अन्तिमचरणे लोकसभानिर्वाचनम् अभवत्। चतुर्णां आसनां निर्वाचनेन सह षट् विधानसभाक्षेत्रेषु उपनिर्वाचनमपि प्राचलत्। मतदानं प्रातः ७ वादनतः सायं ६ वादनपर्यन्तं अभवत्। एतादृश्यां परिस्थितौ मतदानस्य समये मुख्यमंत्री सुखविंदरसिंहसुक्खुः भाजपायाः उपरि दृढतया लक्ष्यं कृतवान्। भाजपायाः उपरि आक्रमणं कुर्वन् सुखविंदरसिंहसुक्खुः अवदत् यत्, "द्वयोः विषययोः निर्वाचनं क्रियते। प्रथमं अस्माकं १५ मासस्य कार्यकालः द्वितीयः च भाजपाद्वारा १४ मासेषु मुद्रापत्राणां साहाय्येन सर्वकारस्य पतनस्य प्रयासः। "भाजपायै उत्तरं दातुं जनाः एतत् निर्वाचनं स्पर्धयन्ति।"

हिमाचले आहत्य कति मतदातारः?

अवधेयं वर्तते यत् किञ्चित्कालपूर्वं हिमाचले षट् काङ्ग्रेसविधायकाः विद्रोहं कृतवन्तः पश्चात् ते सर्वे भाजपायां सम्मिलिताः। अधुना भाजपा उपनिर्वाचने प्रत्याशी कृतवती। ध्यातव्यं वर्तते यत् हिमाचलप्रदेशे कुलम् ५७ लक्षं ११ सहस्रं ९६९ मतदातारः मतदानस्य अधिकारस्य प्रयोगं करिष्यन्ति।

विश्वस्य सर्वोच्चमतदानकेन्द्रे टशिगङ्गे पारम्परिकवेषधारिणः स्थानीयजनाः मतदानार्थं आगताः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। मण्डीसंसदीयक्षेत्रस्य, लाहौल-स्पीति विधानसभा- उपनिर्वाचनस्य च विषये स्पीति उपत्यकायां मतदातृषु बहु उत्साहः आसीत्। विश्वस्य सर्वोच्चमतदानकेन्द्रे टशिगङ्गे पारम्परिकवेषेण मतदानार्थं स्थानीयजनाः आगताः आसन्। टशिगङ्ग-मतदानकेन्द्रे अपराह्णे ३ वादनपर्यन्तं कुलम् ४९ मतदानं जातम् आसीत्। अस्मिन् २८ पुरुषाः ११ महिलाः च मतदातारः मतदानं कृतवन्तः। एतादृशे सति अत्र ७९ प्रतिशतं मतदानं जातम्। तस्मिन् एव काले स्पीति उपत्यकायां ६९ प्रतिशतं मतदानम् अपराह्णे ३ वादनपर्यन्तं कृतम् अस्ति। टशिगङ्ग-मतदानकेन्द्रे प्रथमवारं मतदानं कर्तुं गच्छति १८ वर्षीया कुन्जोकतेन्जिन प्रथमवारं मतदानं कर्तुं बहु उत्साहिता अभवत् इति अवदत्। वयं केवलं पुस्तकेषु मतदानस्य विषये पठामः अथवा अस्माकं वृद्धानां मतदानस्य विषये श्रुतवन्तः, परन्तु अस्मिन् समये यदा प्रथमवारं मतदानस्य अवसरः प्राप्तः तदा वयं बहु प्रसन्नाः अनुभवामः। एतेन सह मया देशस्य सर्वोच्चमतदानकेन्द्रे मतदानं कृतम्। अधुना अहं प्रतिवारं मतदानस्य उपयोगं करिष्यामि।

कीह-ग्रामस्य २२ वर्षीया छरिंग् लेन्जोम कथयति यत् पूर्वं सा स्पीति-उपत्यकातः बहिः अध्ययनार्थं निवसति स्म। अस्मिन् समये प्रथमवारं मतदानं कृतवती। अहं बहु गर्विता अस्मि। प्रातः सप्तवादने कीह-मतदानकेन्द्रे मतदानं कृत्वा अहं टशिगङ्ग-ग्रामम् आगतः, यतः अत्रत्याः जनाः मतदानस्य विषये अतीव उत्साहिताः सन्ति।

निःशुल्कदैनिकसंस्कृतवार्तापत्राय

हिमसंस्कृतवार्तायै आर्थिकसहयोगं कुर्वन्तु

जीवनमेव योगः , योग एव जीवनम्- योगाचार्यः विजयकृष्णपराशरः

हिमसंस्कृतवार्ता: 02 जून। चूड़ामणि संस्कृत संस्थान विश्वस्थल्यां २६ दिनांके समारब्धः साप्ताहिकीयोगप्रशिक्षणशिविरस्य उद्यापन समारोहः ह्यः प्रातः काले सोत्साहेन उद्यापितः । अन्तिमे दिवसे संस्थानस्य कार्यकर्तारः योगप्रशिक्षकान् श्रीमन्तः विजयकृष्णपाराशरवर्यान् गुरुकुलपक्षतः योगक्रषीति सम्मानेन सम्मानितं कृतवन्तः । आचार्यप्रवराः बटुकानां दिनचर्या परिशिल्य उक्तवन्तः यत् ब्रह्मचारिणां प्रातः दर्शनं भगवतः कृपाप्रसादेनेव भवति। योगस्तु प्रतयेकस्य मनुष्यस्य दैनन्दिनी भवेत्। शास्त्रेषूच्यते - समत्वयोगमुच्यते। अर्थात् शरीरे स्थितानां वात-पित्त-कफादिनां समता फलेन शरीरः सुस्थं भवति। विषमतायां सती अस्वस्थं भवति। अतः एतदेव योगमुच्यते। अस्मिन्नवसरे वरिष्ठसंस्कृतविदुषान् आचार्याः मेघराजआत्रेयवर्यान् संस्कृतगौरवसम्मानेन सम्मानं संस्थापक्षतः कृता जाताजाता । सभायां अस्यां गुरुकुलस्य प्राचार्याः उक्तवन्तः यत् -भगवान् हिरण्यगर्भः योगस्य प्रथम उपदेष्टा इति आमन्यते । तथाहि हिरण्यगर्भो योगस्य वक्ता नान्यः पुरातनः । परन्तु योगदर्शनस्य सूत्रकाररूपेण महर्षिः पतञ्जलिः योगदर्शनवाङ्मयेतिहासे प्रप्रथमेन स्वीक्रियते । योगः समाधिरिति स्वीकुर्वन् “योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः” इत्यादिसूत्रैः महर्षिणा योगशास्त्रस्य प्रतिपादनम् आरम्भश्च महर्षिणा कृतः, येषां समेषाम् उल्लेखः योगशास्त्रे वर्तते । योगदर्शने मुख्यतः अष्टाङ्गयोगस्य वर्णनं वर्तते , यस्मिन् योगस्य अष्टाङ्गानां विस्तृतरूपेण प्रतिपादनं कृतमस्ति । एषु अष्टाङ्गेषु यः अष्टमोऽङ्गः समाधिरूपः तमपि द्विधा विभज्य समाधेः गूढरहस्यानां प्रतिपादनं कृतं विद्यते । अन्ते च योगस्य मोक्षरूपं फलमपि प्रमाणपूर्वकम् उपन्यस्तम्। उक्तं च विद्यते - जीवनमेव योगः , योग एव जीवनम् इति । आचार्य शशिनाथ उपाध्यायः उक्तवन्तः यत्योगक्रियासनं मनःशरीरयोः सूक्ष्मसम्बन्धस्य पूर्णज्ञानाधारितम् एकम् अद्भुतं मनःशारीरिकतन्त्रम् अस्ति । अन्येषां सर्वेषां कर्म-राज-भक्ति-ज्ञानादियोगानां सिद्धये इयं योगासनप्रणाली अन्यतमा साधनप्रक्रिया अस्ति । प्रबन्धकाः महेन्द्र उपाध्यायाः उक्तवन्तः यत् संस्थानस्यास्य आधारपुरुषाणां इयमेव परिकल्पनारासीत् यत् जम्मू कश्मीर प्रदेश संस्कृत संस्कृते उत्थानं भवतु इति। कार्यक्रमोयं प्ररम्भमात्रं भाविनी काले समेषां सहयोगेन इतोपि कार्यक्रमाः आयोजयिष्यन्ते। अस्मिन् कार्यक्रमे गुरुकुलस्य सर्वे आचार्याः कर्मकर्तारः बटुकाः तथा विश्वस्थलीनगर्याः वरेण्यसदस्याः समुपस्थिताः आसन्।

निर्वाचनस्य भव्यसफलतां प्राप्तुं मतदातानां, राजनैतिकदलानां, मतदानकर्मचारिणां, सर्वेषां च कृते निर्वाचनआयोगेन आभारं प्रकटितम्

(हिमसंस्कृतवार्ता:-प्रवीण कुमारः) निर्वाचनं भव्यसफलतां प्राप्तुं मतदातानां, राजनैतिकदलानां, मतदानकर्मचारिणां, सर्वेषां च कृते निर्वाचनआयोगेन कृतज्ञता प्रकटिता।

१९ अप्रैल दिनाङ्के लोकसभानिर्वाचनं प्रारब्धम् अद्य भारतेन तत् सफलतया सम्पन्नं कृत्वा इतिहासस्य निर्माणं कृतम्। आयोगेन उक्तं यत् भारतीयमतदातारः १८ तमे लोकसभायाः निर्माणार्थं स्वस्य मताधिकारस्य पूर्णतया प्रयोगं कृतवन्तः। भारतीयप्रजातन्त्रेण भारतीयनिर्वाचनेन च पुनः एकवारं चमत्कारः कृतः। भारतीयमतदातारः पुनः एकवारं जाति-पन्थ-धर्म-सामाजिक-आर्थिक-शैक्षिक-पृष्ठभूमितः उपरि उत्तिष्ठन् एवम् अकरोत् । आयोगेन उक्तं यत् वास्तविकविजेतारः भारतीयमतदाताः एव सन्ति। मुख्यनिर्वाचन आयुक्तः राजीवकुमारः निर्वाचनायुक्तौ ज्ञानेशकुमारः, डॉ. सुखबीरसिंहसन्धुना सह उक्तवान् यत् अनेकानि समस्याः दुविधाः च अतिक्रान्ताः मतदातारम् प्रति आयोगः आभारं प्रकटयति। आयोगेन उक्तं यत् लोकतान्त्रिकव्यायामे व्यापकभाग-ग्रहितुम् भारतस्य लोकतन्त्रस्य च भावनां पुनः पृष्ठयति। लोकतन्त्रं अग्रे नेतुम् ये शताब्दीवर्षीयाः, वृद्धाः, विकलाङ्गाः, युवानः च मतदाताः मतदानस्य महत्त्वं अपारम् अस्ति। सर्वेषां समन्वितप्रयत्नानाम् प्रशंसाम् कुर्वन् आयोगः अवदत् यत् लोकतन्त्रस्य निर्वाहार्थं अस्माभिः योगदानं कृतम्।

अंशुमान्

सः अयोध्यायाः राजा आसीत्। पुरा त्रेतायुगे अयोध्यायां बाहुकापरनामा असितो नाम राजाऽसीत् । असितस्य पुत्रः "सगरः" । सगरस्य द्वे भार्ये आस्ताम् । प्रथमा विदर्भराजपुत्री वैदर्भी । अस्याः षष्ठिपुत्राः पितुः सगरस्य यज्ञाश्वसंरक्षणार्थम् अश्वमनुगत्य, तस्मिन् तुरङ्गमे शक्रेणापहते तमन्विषन्तः पाताले विद्यमानं कपिलमुनेः आश्रमम् अप्राप्नुवन् । तत्र कपिलस्य कोपाग्निना भस्मीभूताश्च । सगरस्य द्वितीया शिबिराजस्य अरिष्टनेमेः कुमारी केशिन्यपरनाम्नी "सुमतिः" । सुमत्याः पुत्रः "असमञ्जाः" । असमञ्जसः पुत्र एव अंशुमान् । एषः पितामहस्य सगरस्यानुज्ञया कपिलाश्रममासाद्य कपिलमुनिं सम्प्रार्थ्य शान्तेन मुनिना यज्ञाश्वं च प्राप्य, अश्वं पित्रे प्रादात् । तेन तुष्टः सगरः अश्वमेधयागं समपादयत् । अंशुमान् च स्वपितृव्यानां सद्गतिं प्रापयितुं चिन्तयन् गरुडेन ज्ञातवान् यत्, व्योमगङ्गाप्रवाहः यदा तेषां भस्मराशुपरि वहति तदा तेषां सद्गतिः भविष्यति इति । ततः आंशुमान् सगरात् राज्यं प्राप्य किञ्चित्कालं राज्यभारं निरवहत् ।

ततः स्वपुत्रे दिलीपे प्राप्तवयसि, तस्मिन् राज्यधुरं निक्षिप्य स्वयं स्वर्गात् व्योमगङ्गां भुवमानेतुकामः तपसे वनं जगाम । किन्तु गङ्गावतरणं कर्तुं न शशाक । बहुकालाऽनन्तरम् अंशुमतः पौत्रः भगीरथः भागीरथीं नभस्तः भूमिमानाययामास । इति रामायणे बालकाण्डे, महाभारते च वनपर्वणि पठ्यते ।

हिमाचलस्य पर्यटनस्थलं धर्मशाला

धर्मशाला हिमाचलप्रदेशस्य काङ्गड़ामण्डले स्थितम् अस्ति । अनेके जनाः न जानन्ति यत् अस्य नगरस्य द्वौ भागौ स्तः। एकं निम्नधर्मशाला इति नाम्ना प्रसिद्धम् अस्ति, यत् तस्य वाणिज्यिककेन्द्रम् अस्ति, विपणैः, न्यायालयैः, प्रसिद्धेन कोतवालीबाजारः इत्यनेन च पूरितम् अस्ति, यत्र नित्यं आवश्यकवस्तूनि प्राप्यन्ते उपरि धर्मशालायां मैक्लोडगञ्जः अपि च अन्यानि भवनानि सन्ति यानि भवन्तं तस्य औपनिवेशिक-अतीतस्य स्मरणं कारयन्ति । नगरस्य द्वयोः भिन्नयोः भागयोः किमपि भिन्नं भवति । पर्यटकत्वेन अत्र विश्रामस्य, परितः सौन्दर्यस्य प्रशंसायाः च अवसरः प्राप्यते ।

धौलाधर-शृङ्खलायाः उच्छ्रिताः हिम-आच्छादिताः शिखराः सर्वदा धर्मशालायाः निरीक्षणं कुर्वन्ति । तिब्बती बौद्धसंस्कृतेः अधिकांशः भागः मैक्लोडगञ्ज-नगरे दृश्यते, यत्र तिब्बतीसमुदायस्य बहुधा वर्चस्वम् अस्ति । अस्य नगरस्य उपनगरम् अस्ति, २०८२ मीटर् प्रभावशालिनः ऊर्ध्वतायां च स्थितम् अस्ति । अत्र मुख्यमार्गे तिब्बतीकलाशिल्पविक्रयणस्य आपणानि सन्ति, तथैव थान्थुतः मोमोपर्यन्तं विविधानि तिब्बतीव्यञ्जनानि परोक्ष्यन्ते इति खाद्यस्थानानि सन्ति अधिकांशः विपणयः १४ तमस्य दलाईलामायाः आधिकारिकगृहं त्सुगलाग्वाङ्ग-सङ्कलस्य परितः केन्द्रीकृताः सन्ति । स्वाभाविकतया तिब्बतीनिर्वासितानां तीर्थस्थलम् अस्ति । पर्यटकाः अत्र दलाई लामा द्रष्टुं, संग्रहालयस्य अन्वेषणं कर्तुं, भिक्षुणां वादविवादं द्रष्टुं, अस्मात् स्थानात् निर्गच्छन्तं सकारात्मकं स्पन्दनं केवलं आनन्दयितुं च आगच्छन्ति ।

धर्मशालायाः तिब्बतीभागस्य अन्वेषणानन्तरं पर्यटकाः ब्रिटिशराजस्य समयस्य भव्यसंरचनायाः सेण्ट् जॉन्स् चर्च इन द वाइल्डनेस् इति स्थलं प्रति गन्तुं शक्नुवन्ति। १८५२ तमे वर्षे निर्मितं नवगोथिकशैल्या वास्तुकलायां निर्मितम् अस्ति । १९०५ तमे वर्षे विनाशकात्मके भूकम्पे अपि अक्षुण्णः एव अभवत् इति अस्य प्रदेशस्य कतिपयेषु भवनेषु अन्यतमम् अस्ति । लॉर्ड एल्गिन इत्यस्य परिसरे एव अन्त्येष्टिः अभवत् । तस्य भ्रमणकाले अस्य बेल्जियमदेशस्य काचस्य गवाक्षाः मा त्यजन्तु ।

धर्मशालायात्रायां भागसुनागजलप्रपातः अपि दर्शनीयः अस्ति । दूरतः दृष्टं दीर्घं श्वेतक्षीमपत्रमिव दृश्यते यत् अवतरन् द्विधा विभक्तं भवति । मैक्लोडगञ्ज-भागसुनाग-मन्दिरयोः अतीव समीपे अस्ति । जलप्रपातस्य दर्शनार्थं जुलै-सेप्टेम्बर-मासयोः मध्ये सर्वोत्तमः समयः भवति । धर्मशालायाः अतीतः अतीव समृद्धः अस्ति, आगन्तुकानां परिचयः काङ्गड़ा कलासंग्रहालये भवति । अत्र गन्तुं कोतवालीबाजारं गन्तव्यम् । अस्य आकारः विशालः नास्ति, परन्तु अत्र रोचकः वस्तुसङ्ग्रहः अस्ति । एतेषु केचन काङ्गड़ा-नगरस्य प्रसिद्धाः कलाशिल्पाः, शिल्पाः च सन्ति ये ५ शताब्द्याः सन्ति ।